

Programma

- Welkom en opening door [Yinske Silva](#)
- Panelgesprek met interactie met mensen in de zaal
- Werksessie ' Wat is nodig om jongerencoaching te versterken?'
- Afsluiting

Aanleiding en doel werkplaats

Het aantal jongerencoaches die jongeren ondersteuning bieden in hun weg naar volwassenheid groeit. Ze zijn werkzaam vanuit verschillende organisaties, zowel vrijwillig als professioneel. Vanuit verschillende instellingen wordt steeds meer onderzoek gedaan naar de behoefte aan coaching onder jongeren in kwetsbare situaties en resultaten hiervan voor hun ontwikkeling. Enkele van deze onderzoeken vormden de basis voor het organiseren van deze bijeenkomst.

Voor meer informatie onderzoeken zie:

[Transferbegeleiding jongeren](#) (KeTJAA)

[Transfercoaching in het HBO](#) (HvA)

[Methodiek Individuele begeleiding Jongerenwerk](#) (HvA)

[Toekomstplannen jongeren](#) (HvA)

[Ondersteuning van jeugd in de stad](#) (vanuit KeTJAA)

[Herkennen van angstige en sombere gevoelens bij jongeren](#) (HvA)

[Ondersteuning van jongeren \(16-17 jaar\) op de drempel van volwassenheid](#) (InHolland)

[Geluk onder druk](#) (Stichting Alexander)

Tijdens deze werkplaatsbijeenkomst bespraken we met elkaar over wat we verstaan onder goede jongerencoaching, in hoeverre het jongeren de ondersteuning biedt die zij nodig hebben en welke stappen nodig zijn om jongerencoaching beter te organiseren.

Panelgesprek

Tijdens een interactief panelgesprek delen jongeren, coaches en beleidsmedewerkers hun ervaringen en visies. Panelleden:

- **Iryna Batyreva**, Nederlands Jeugd Instituut, senior adviseur Transformatie Jeugdinstel
- **Kadi Bah**, Ervaringsdeskundige en peercoach bij Impower
- **Roos Uittenbogaard**, programma ontwikkelaar bij Elance

- **Jody Kevenaer**, docent coaching bij Hogeschool van Amsterdam en 15 jaar als jongerencoach gewerkt
  - **Jelka Brocheler**, Projectleider bij Stichting Orion - openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs Amsterdam
-

De nood is hoog!

De panelleden zijn het erover eens dat er in deze tijd een grote behoefte is aan ondersteuning van jongeren. *'De nood is hoog in deze tijd.'* Onder andere door de coronapandemie hebben jongeren een gevoel van verbinding echt gemist. In het bijzonder meiden kampen met gevoelens van eenzaamheid en hebben grote behoefte om andere meiden te leren kennen. Uit de zaal worden signaleren gedeeld uit de praktijk. Jongeren staan in deze tijd onder druk en worden voortdurend overvraagd en krijgen daardoor ook te maken met teleurstellingen. Het is nodig om jongeren weerbaar te maken en te leren omgaan met deze teleurstellingen. Ook wordt gesignaleerd dat leerlingen (entree opleiding) er makkelijker voor lijken te kiezen criminele activiteiten te plegen in plaats van een bijbaantje te regelen. Een jongerencoach is juist voor deze jongeren in deze tijd van waarde. Om een voorbeeld te zijn, ondersteuning te bieden bij verschillende ontwikkelopgaven en bij het maken van 'verstandige keuzes'.

Wat is goede jongerencoaching?

Als je jongeren vraagt 'wat helpt jou?' Dan is vaak het antwoord: 'het moet aansluiten bij mij' en 'iemand moet betrouwbaar zijn'. Het is van belang dat een coach gericht is op de jongere, werkt vanuit de leefwereld van jongeren en een luisterend oor kan bieden voor zowel leuke dingen als voor wat pijn doet.

'Het moet niet alleen over problemen gaan.. ga ook leuke dingen doen.. ga samen sporten.. toon interesse..' (Jody)

Vanuit tijd en oprechte aandacht en interesse (er onvoorwaardelijk zijn) voor de ander kan er een betekenisvolle relatie ontstaan die nodig is om tot leren te komen en jongeren ook af en toe te kunnen confronteren en grenzen te kunnen aangeven. Belangrijk is dat jongeren in dit proces van ontwikkelen kleine successen kunnen vieren, zoals het stilstaan bij het slagen van de eerste taak van de dag: het opmaken van je bed.

'Ik vind het fijn als iemand mij oprecht begrijpt.' (Kadi)

Het vraagt iets van de coach om echt contact te kunnen maken met jongeren. De match (de klik) tussen coach en jongere is ontzettend belangrijk. Het hebben van gedeelde ervaringen kan daarbij versterkend werken. Dit maakt dat de jongere zich begrepen voelt. Het is daarin belangrijk dat een coach zich ook kwetsbaar durft op te stellen (zelfonthulling). En bovenal moet de jongere meekrijgen dat je het heel leuk vindt (vanuit passie) om er voor degene te zijn.

Dit alles werkt beter als er sprake is van continuïteit van coaches. Hierdoor kunnen relaties groeien. Ook het samenwerken met anderen, zowel in het informele als formele netwerk van jongeren is nodig. Voor het delen van kennis en expertise, maar ook voor overdragen en achterlaten (nazorg) van jongeren. Het 'present' kunnen werken kent in praktijk ook zijn keerzijde. Als coach altijd het gevoel hebben om beschikbaar te moeten zijn voor een ander, kan je uitputten. Wat is realistisch om van coaches te vragen?

Consequenties voor beleid

Als we constateren dat de relatie van groot belang is in jongerencoaching, dan heeft dit ook aandacht nodig binnen beleid. Hoe kun je bepalen dat er sprake is van een goede relatie en hoe lang geef je dat de tijd? En hoe maak je inzichtelijk dat onvoorwaardelijke aanwezigheid positieve impact kan hebben? Dit is ingewikkeld om in beleid en concrete prestatie-indicatoren te gieten. Het vraagt om breed gedragen lange termijn visie en investering in langdurige subsidierelaties, waarbinnen professionals en beleidsmakers regelmatig cyclisch met elkaar in gesprek gaan.

De 18-/18+ grens die we in beleid hanteren is problematisch vanuit relationeel werken met jongeren. Het vraagt om een meer doorgaande lijn. Binnen gemeenten heeft deze leeftijdsgrens de aandacht, bijvoorbeeld door op te rekken naar 27 jaar. Zie voor meer informatie [het onderzoeksrapport](#) vanuit het lectoraat Jeugd en Samenleving InHolland Hogeschool en de website www.plein16-27.nl.

Een interessant voorbeeld is het IJslandse model waarbinnen vanuit de gemeenschap gekozen is voor het versterken van de sociale basis en een gezamenlijke aanpak is ontwikkeld voor tegengaan van middelengebruik. Simpel gezegd is er veel geïnvesteerd in o.a. mogelijkheden voor sport. Zo zorg je er samen voor dat jongeren gelukkig zijn en dan minder in de verleiding komen om te gaan experimenteren met middelen. Een aanpak die vraagt om tijd en doorzetten. Hiermee wordt ook in Nerdeland in verschillende gemeenten mee geëxperimenteerd. [Opgroeien in een Kansrijke Omgeving - Trimbos-instituut](#)

'Morgen is vandaag. We moeten echt aan de bak!'

Yinske vraagt panelleden tot slot wat morgen moet gebeuren om jongerencoaching beter te organiseren? En wat panelleden hier zelf in kunnen betekenen?

- Kadi vindt dat er meer met elkaar moet worden samengewerkt en wil ook zelf vaker kiezen voor samenwerking.
  - Iryna brengt in dat we verschillende perspectieven en kennis (ervaring, praktijk en onderzoek) beter bij elkaar moeten samenbrengen. Samen leren wat werkt en je daarvoor openstellen. Zij wilt zelf graag bijdragen in het tot stand brengen van verbindingen.
  - Jody pleit voor meer budget naar preventie en daarbinnen als professionals steviger neer te zetten waar je voorstaat.
  - Roos pleit voor specifieke aandacht voor meiden en jonge vrouwen. Elance is een organisatie voor en door vrouwen en blijft samenwerking opzoeken.
-

Themasessie

Tijdens de themasessie vroegen we deelnemers mee te denken over wat goede jongerencoaching is en wat nodig is om dit te versterken. Deelnemers brachten hun ideeën en kennis bijeen aan de hand van vier vragen. Hieronder volgt een beknopte analyse van de opbrengsten.

Goede jongerencoaching

Volgens deelnemers is goede jongerencoaching gericht op jongeren maatschappelijk fit maken, activeren en weerbaar maken. Daarbij jongeren een spiegel voorhouden zodat ze leren inzien dat elk gedrag consequenties heeft en leren om eigen verantwoordelijkheden te dragen. Maar jongerencoaching is ook jongeren perspectief kunnen bieden en werken aan horizonverbreding. Bijvoorbeeld door de jongere kennis te laten maken met mogelijkheden die er zijn in het leven.

Daarbij maakt de coach verbindingen met relevante informele en formele netwerken rondom jongeren.

Jongerencoaching is een methodiek. Dit betekent dat je niet zomaar iets doet. Jongerencoaches werken niet vanuit specifieke vastliggende kaders van A naar B, maar meer vanuit de geest van de presentiebenadering en empowerment. Deelnemers hebben gezamenlijk elementen samengebracht die hierbinnen van belang zijn. Veel van wat is genoemd komt overeen met opbrengsten van het panelgesprek zoals: belang van 'klik' (waarbij gedeelde ervaringen en kenmerken versterkend kunnen werken - peer coaching), luisterend oor, oprechte interesse, jezelf kwetsbaar durven opstellen, een voorbeeld kunnen zijn, continuïteit kunnen bieden en langdurig en onvoorwaardelijk beschikbaar kunnen zijn in levens van jongeren. Bijvoorbeeld door te vragen naar hoe het is gegaan op een belangrijke dag. Maak duidelijk dat als ze je bellen in het weekend, dat je terugbelt als je niet opneemt. Maar wees ook duidelijk wat voor jou als coach grenzen hierin zijn.

Aanvullend zijn genoemd: inlevingsvermogen hebben (empathie), om kunnen gaan met de emoties van jongere (bijv. boosheid), voorspelbaarheid bieden, aansluiten bij tempo/niveau van jongere, bereikbaar en betrouwbaar, intuïtief kunnen handelen, aandacht voor kwaliteiten en talenten, humor, jongeren eigenaarschap laten ervaren o.a. tijdens maken van plannen om te werken aan doelen, eigen grenzen stellen en bewaken als coach en duidelijke communicatie en afspraken maken, waarin ook aandacht is voor gevoelsreflectie.

Versterken - 3 kennisbronnen benutten

Kennis wordt gezien als belangrijke bouwsteen om jongerencoaching te versterken. Hierbij is het van belang om gebruik te maken van drie verschillende typen bronnen van kennis.

Ten eerste kan er beter gebruik worden gemaakt van beschikbare **kennis uit onderzoek**. Er is in de afgelopen jaren waardevolle kennis is ontwikkeld, bijvoorbeeld over 'de klik' of over coaching in het jongerenwerk. Deze kennis kan betere doorwerking vinden naar praktijk. Ook is er behoefte aan beter en uitgebreider onderzoek - ontwikkelen van nieuwe kennis uit onderzoek. Bijvoorbeeld als het gaat om het verkrijgen in inzicht wat werkt bij jongerencoaching. Zijn er verschillen in hoe invulling wordt gegeven aan jongerencoaching per context (stad/dorp)? Praten we jongeren in huidige maatschappij niet te veel problemen aan? Hoe kunnen we zelfoplossend vermogen van jongeren en hun omgeving stimuleren? Is altijd direct hulp/steun nodig?

Ten tweede is er behoefte om beschikbare **professionele kennis** beter te laten stromen. We kunnen meer leren van elkaar, van andere meer ervaren professionals en organisaties. Dit is met name van belang zodat startende jongerencoaches zich kunnen ontwikkelen en kunnen groeien in het vak. Maak gebruik van het feit dat er 'generaties' professionals in organisaties werken: zo kan je zorgen voor vraagbaak, buddy. Fouten maken mag en hoort bij leren. Als ervaren mensen de nieuwe mensen begeleiden kunnen zij groeien in hun eigen vakmanschap. Verschillende ontwikkelingspaden. Bijvoorbeeld over hoe je jongeren kunt coachen bij beginnende schulden? Hoe stel je je eigen grenzen als professional? Hoe benut je functioneel eigen ervaringen? Intervisie en supervisie zijn genoemd als geschikte vormen van collectief leren op de werkvloer. Uitwisseling is nodig, maar vergt tijd, hoe krijgen we die?

Ten derde is de **kennis van jongeren** heel hard nodig om jongerencoaching te versterken en beter te organiseren. Ervaringskennis van jongeren zelf zouden we (meer) moeten benutten om scherper te krijgen wat jongeren aan ondersteuning nodig hebben. Belangrijk om jongeren steeds te blijven betrekken en te bevragen. Goed blijven aansluiten bij de leefwereld van jongeren van nu (gaming, social media etc); soms daarom ook misschien even juist alles los laten wat je al wist en blanco

opnieuw kijken wat nodig is. Jongeren moeten zich gehoord voelen en het idee hebben dat ze zich in de verschillende partijen kunnen herkennen en dat hun belang behartigd wordt.

Beter samenwerken, betere jongerencoaching

‘Veel wisselingen van personen en partijen bemoeilijkt een solide samenwerking op de lange termijn’

Bij goede ondersteuning dient met diverse partijen te worden samengewerkt. Genoemd zijn: 1) gemeente; 2) jongerenwerkorganisaties (belangrijke stem in beleidsontwikkeling); 3) coaches; 4) onderzoekers; 5) onderwijs (middelbaar, beroepsgericht, praktijk, hoger); 6) ervaringsdeskundigen; 7) (onzichtbare) jongeren -> de stem van de jongeren is het belangrijkste; 8) informele partners zoals buurtmoeders, buurtvaders, sleutelfiguren uit de wijk etc.

Versterken van samenwerking tussen bovengenoemde partijen vraagt om: structuur; helderheid over belangen (concurrentie, voorkomen dat coaching aan jongeren een verdienmodel wordt), visie en doelen; jongerenparticipatie; continuïteit van menskracht en aanpak (20 jaren plan ipv korte cycli); willen leren van elkaar; fysieke plek om elkaar te ontmoeten en goede terugkoppeling naar de wijk, naar de personen waar het uiteindelijk om gaat.

‘Samen met een sterkere aanpak komen in de stad.’

Hoe verder

KeTJAA gebruikt de opbrengsten van deze bijeenkomst om plannen uit te werken hoe we verschillende kennisbronnen op het terrein van jongerencoaching beter kunnen benutten om zo de organisatie en de kwaliteit van jongerencoaching te versterken. Hierbij kan gedacht worden aan het gezamenlijk ontwikkelen van praktijkgericht onderzoek gericht op versterken van jongerencoaching met veel ruimte voor leren van elkaar.

Agenda Werkplaats KeTJAA

1 december; volg de [website van KeTJAA](#) voor meer informatie:
